

čal pa za leto 1932 šele dne 2. februarja t. l. Torej tri dni po požaru. Res, da je bil zvest naš naročnik, toda zavarovalnina mu po pravilniku ne gre in zavarovalni odsek je odklonil izplačilo iste. Kakor nam je žal, moramo te slučaje objaviti, da bodo ostali naročniki, ki po nepotrebnem odlašajo z vplačilom naročnine, videli, kaki nevarnosti se izpostavljajo. Naj na nas vsi zamudniki ne zvrčajo krivde, ako potem ne dobijo zavarovalnine izplačane.

*

Našim naročnikom!

Prihodnji teden začnemo naš list — ustavljati vsem tistim naročnikom, ki za leto 1932 še niso nič plačali. Zato pa glejte, da plačate čimprej, da se vam pošiljanje »Slovenskega gospodarja« ne prekine. Kdor pa še zdaj ne more plačati, naj vsaj prosi za potrpljenje do Velike noči.

Opozorjamo tudi, da na novih naslovih letos ni več napisano, do kdaj imajo posamezni naročniki list plačan. — Naslovi, kjer je to še napisano, so lanski, stari, in se bodo novi naslovi delali od zdaj pa do Velike noči. Ako ima torej kdo dozdej pomanjkljiv naslov, naj ga čimpreje popravi.

Uprava »Slov. gospodarja.«

Millionar — potepuh.

V bolnico severnoameriške države Arizona v mestu Irishtown so pripeljali zadnje dni moža, katerega so pobrali na cesti v nezavesti. Po zunanjih znakih so prepoznali zdravniki v onemoglem znanega potepuha, katerega je bilo pogostoma videti na ulici skozi leta in leta. Imel je pri sebi zobno ščetko, zataknjeno za klobut. Po nekaj dneh bivanja v bolnici je posebnež — umrl.

Vagabund z zobno ščetko za klobutom ni bil kaka revna para, ampak večkratni milijonar s pravim imenom

Edney Graveland. Med mnogobrojnimi posebneži, s katerimi se ponaša država dolarjev, je bil imenovan eden najbolj zanimivih. Kot deček 12 let je pobegnil od staršev v mestu Los Angeles. Potegnil je v San Francisco, kjer se je preživljal s prodajo časopisov ter kruha. Pozneje se je lotil parcelacije posestev in je postal eden največjih špekulantov z zemljo.

Ko je dosegel višek bogastva, je Graveland sklenil, da se umakne iz vseh podjetij in se poda na pot. S potno palico v roki je prepotoval Združene države križ in kraž. V nahrbtniku je nosil seboj majhno, zložljivo matraco ter odejo, ker je prenočeval pod milim nebom. Na prsih je imel vrečko, ki je bila polna dolarjev. En dolar je največ izdal na dan. Ko je dosegel starost blizu 50 let, je znal, da se mu bliža zadnja ura. Stopil je k notarju in sporočil milijonsko premoženje za zgradbe stanovanjskih hiš revežem. Kmalu za tem, ko je napravil oporoko, so ga pobrali na cesti in ga spravili v bolnico, kjer je res umrl.

*

Fram. Vendar se je tudi v našem kotičku začelo društveno življenje. Odkar se je v jeseni vršil občni zbor društva, je imel g. dr. Jeraž že dvakrat predavanje, za kar smo mu iz srca hvaležni. Dne 7. t. m. pa nam je govoril g. profesor Prijatelj iz Maribora o vzrokih gospodarske krize in o nekaterih drugih sodobnih vprašanjih. Obenem so naša vrta dekleta zelo dobro igrala šaljivo igrico »Raztresena«. Teden pozneje so fantje, organizirani v Strokovni zvezi viničarjev, z dvema burkama pripravili gledalcem veliko pustnega veselja in smeha. Dne 21. t. m. nam je obljubljena Finžgarjeva drama »Razvaline življenja«. Gostovala bo Katoliška Omladina iz Maribora. Na svidenje!

St. Ilj pri Velenju. Dne 31. januarja t. l. je imelo naše Prosvetno društvo svoj občni zbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen priljubljeni Blaž Dolinšek, ki že lepo vrsto let vodi to društvo. Letos so prevzela nabiranje članov dekleta, ki hočejo prekositi najvišje število članov iz leta 1930. Zelimo jim mnogo uspeha!

*

Izsleditev pretkanega ponarejevalca.

V takozvanem črnem policijskem muzeju v Londonu hranijo stroj, s katerim je bilo mogoče prejšnje čase najbolj natanko ponarejanje denarja. Ta stroj je iz dobe, ko so bili v prometu po pretežni večini zlati in srebrni novci. Od ponarejevalca izdane potvorbe so bile tako natančne, da jih je sprejemala javnost brez pomisleka in celo strokovnjaki so bili v zadregi. Celi London je bil s potvorbami preplavljen. Skozi dva meseca so gonili v zapore razne osebe, a nikdo od zaprtih ni hotel izpovedati, od koga je prejel ponarejene novce. Le v nekaterih slučajih je bilo od aretiranih izsiljeno priznanje, da je bil denar kupljen od trgovca z denarjem. Policija se je lotila zasledovanja denarnih trgovcev, da bi tem potom izsledila pravega krivca.

Lepega dne je opazil detektiv, ko je neznan mož se razgovarjal z denarno trgovko in se je nato odpeljal s cestno železnico. Posrečilo se mu je, da je sledil neznanu, ki se je sestal v zakotni krčmi z drugim moškim, ki se je pisal Woodstock in je posedal neznanatno trgovino s krojaškimi izdelki. Woodstock je bil znan kot velik dobrotnik in je bil v celi okolici na najboljšem glasu. Detektiv je začel skrbno nadzorovati krojačevo trgovino, ki je bila pretežni del dneva zaprta in dostopna na videz le popoldne za par ur. Nikoli ni bilo opaziti kake stranke, ki bi bila prestopila prag prodajalne. V splošnem pa ni bilo opaziti ničesar sumljivega. Gotovo

utrjene gradove, ker so imeli veliko lažji posel z nezavarovanim kmetom in njegovim imetjem.

Poleg turškega in grajskega biča je tiral v obup v tedanjih časih priprosti narod neusmiljena morilka kuga, ki je kosila med ljudmi in živino.

Ako preudarimo le količkar na kratko omenjena zla, ki so korobačila ubogega slovenskega in hrvaškega tlačana leto za letom z malenkostnimi presledki, si lahko razlagamo dejstvo, da je videl kmet izhod iz neznosnega in obupnega položaja edinole v oboroženem punktu proti vsemu, kar je bilo nad njim in večji del krivo obče tedanje bede.

Grajski kovač Pavel Šterc je bil oboževan kapitan navdušene kmečke vojske iz cele Bistriške doline ter še daleč preko. Moška punta je prisegala v njegovo zmago in zboljšanje razmer.

Pilštajnski ljudski pridigar pri Sv. Trojici v Dobležicah je bil prva žrtev zbiranja upornikov. Ko je gledal to opasno taborenje in vrvenje kmetovskih ljudi, jim je omenil upor kmetov v Nemčiji. Nemški kmečki punt so zatrli plemiči z ognjem

ter mečem. Od maja do julija leta 1525 so pobili 150.000 kmetov in 50.000 jih je moralo pobegniti z rodne grude v tujino in njih premoženje je bilo zaplajeno. Povdaril je še, da utegne plemstvo zagosti isto krvavo polko tudi slovensko-hrvaškemu punktu. Radi teh besed so bili o zmagi prepričani uporniki tako razljuteni, da so požgali pri belem dnevu dobležičko kaplanijo, v kateri je prebival luteran, ki si je otel komaj in komaj golo življenje, ker je spal, ko je izbruhnil podtaknjen požar. Iz strahu pred ljudsko nevoljo je moral pobegniti za vselej iz teh krajev, ki so bili odločno za staro vero in stare pravice.

V. POGlavJE.

Proti koncu leta 1572 je bila zbrana ter organizirana kmečka vojska po Bistriški dolini do izliva Bistrice v Sotlo pri St. Petru pod Sv. gorami, v Pišecah ter po Bizeljskem do Brežic. Kapitan Pavel Šterc je obhodil vse glavne kraje, kjer je dajal sam vsa potrebna navodila in pri-

je zrak okoli peči topli, toliko dalje ostaja peč topla. Po naravnem zakonu se skušata dve različni temperaturi vedno izenačiti. Oddajanje in omejevanje oddajanja toplote iz telesa ravnajmo, kakor rečeno, z obleko. Če stojimo v sobi, kjer znaša temperatura 15 stopinj, goli, in če postavimo, da znaša oddajanje toplote iz telesa v primeru 100, potem znaša oddajanje toplote, če smo oblečeni le v volneno jopico, 73; če pa oblečemo nad jopico še srajco, znaša oddajanje toplote le še 60, če pa smo oblečeni popolnoma, pa samo 33. Če smo torej oblečeni, oddajamo ve-